

miskende Kruis van Christus. En elke overwinning hebben zij te danken aan hunnen voormaligen vriend en gebleven geestverwant *Dr. Abraham Kuiper*. Onze oude en jonge vrienden werden bij toeneming wakkerder, moediger, beslister. Er werd als van zelf een betrekkelijk breede phalanx van mannenbroeders gevormd, post gevat hebbende in het Centrum, om de Kerk, ondanks alle hare gebreken en schuld, van harte te dienen en te verdedigen ¹⁾).

werd medegedeeld, dat zich nog velen als leden hadden aangesloten, zoodat men reeds het cijfer van 201 had bereikt.

Het bestuur werd ten slotte aldus samengesteld: J. J. Van Willigen, *voorzitter*: A. C. Wesenhagen, *onder-voorzitter*; A. Jansen, *secretaris*; D. J. P. Storm Lotz, *penning-meester*; verder: A. Hartevelt, P. H. Smalt en H. W. De Critter.

1) Zéér merkwaardig is het, dat tegenover het ééne zwakke door Dr. Merens in *het Wageningsche Weekblad* voortreffelijk weersproken getuigenis van den hoogbejaarden, sedert jaren van onze Kerk Gescheiden, en nooit bijzonder met de Kerk ingenomen. *Elout*, eene missive geplaatst werd door hoogstaanzienlijke en andere invloedrijke Kerkelijke mannen, die als het programma der naaste toekomst beschouwd mag worden. Zij mag dus — tevens tot besluit van deze beschouwing — in dit geschrift niet ontbreken.

Geachte medeleden onzer Nederlandsche Hervormde Kerk!

Gij hebt U met ons verbonden zooveel in uw vermogen is tot de welvaart en den bloei onzer kerk mede te werken. Daarom is het ons, met het oog op de omstandigheden, waarin zij thans verkeert, eene diep gevoelde behoefte des harten, om een ernstig woord tot U te richten.

Het is U bekend, dat het welzijn onzer kerk nu wezenlijk bedreigd wordt, vooral door twee met elkander in verband staande stroomingen, die, wanneer zij niet op de rechte wijze te keer gegaan worden, zelfs haar bestaan in gevaar zouden kunnen brengen. Wij bedoelen de zoogenaamde gereformeerde beweging in haar midden en de gezindheid van niet weinigen met betrekking tot eene aanstaande herziening van art. 168 der Grondwet.

Het zal niet noodig zijn lang stil te staan bij de verstoring, welke door de eerst-gemelde beweging reeds in enkele van onze kerkgemeenten is te weeg gebracht. Het streven der partij, die, met verbreking van orde, tucht en gehoorzaamheid aan de voor onze kerk, gelijk voor elke vereeniging van menschen gestelde regels, zich ten onrechte uitsluitend als de ware gereformeerde kerk wil doen gelden, is verderfelijk voor het behoud van den vrede in de kerk en voor de verzorging der belangen, die zij volgens hare roeping heeft te behartigen. Onze kerk is niet alleen de nationale kerk, aan wier ontstaan en ontwikkeling onwaardeerbare herinneringen van ons voorgeslacht zijn verbonden, maar zij is bij uitnemendheid Volkskerk, waarin onze Natie voor een goed deel opgevoed en tot hare tegenwoordige beschaving opgewassen is. Wij achten het eene vrucht van historische ontwikkeling, dat die kerk niet uitsluitend voor „gereformeerden” open staat, maar dat daarin allen kunnen worden gedoopt en onderwezen en in de gelegenheid zijn de blijde boodschap des heils in onzen Heer Jezus Christus te vernemen.

Deze voorrechten en zegeningen hebben wij aan de onbelemmerde prediking van het Evangelie in de Nederlandsche Hervormde kerk te danken en hoe zouden wij dan ons protestansch beginsel van vrijheid, vooruitgang en ontwikkeling kunnen verloochenen door ons weder te buigen onder het juk eener geheel verouderde kerkorde, die onze „gere-